

Komitety audytu i rady nadzorcze Nowe regulacje

**Ewa Jakubczyk – Cały
Biegły rewident**

Przygotowanie materiałów	PKF Consult -Ewa Jakubczyk-Cały Partner Zarządzający, członek Komisji Nadzoru Audytowego w latach 2009-2016
Istotność zagadnienia : Mapa ryzyka w JZP	Jednostki zainteresowania publicznego zobowiązane są do realizacji zadań z rozporządzenia 537/KE. Ryzyko regulacyjne dla JZP ze względu na wysokość sankcji jest analogiczne do wynikających z MAR. Z obserwacji wynika, że świadomość tego ryzyka w JZP jest stosunkowo nikła.
Proponowane wsparcie: ✚ doradztwo ✚ szkolenia zamknięte i otwarte	• audytorów wewnętrznych • członków rad nadzorczych i komitetów audytu • członków zarządu • pracowników JZP odpowiedzialnych za ryzyko i weryfikacje

A G E N D A

- I. Zakres implementacji regulacji unijnych
 - 1. Kategorie jednostek objętych nowymi regulacjami.
 - 1.1. jednostki i osoby objęte regulacjami
 - 1.2. jednostki zainteresowania publicznego
- II. Komitet audytu: umiejscowienie, kryteria wyboru członków, ich zadania i odpowiedzialność
 - 1. Jednostki obowiązane do posiadania komitetu audytu
 - 2. Członkowie komitetu audytu – wymagane kompetencje
 - 3. Członkowie komitetu audytu – niezależność
- III. Zadania komitetu audytu

AGENDA

IV. Wybór biegłego rewidenta i przeprowadzenie czynności rewizji w JSP

1. Wybór audytora i firmy audytorskiej
2. Rotacja firmy audytorskiej – regulacje unijne
3. Zakazy łączenia usług
4. ograniczenia w zakresie wynagrodzeń firm audytorskich
5. Zakaz obejmowania funkcji w badanej jednostce przez biegłego rewidenta i zespoły rewizyjne
6. Sprawozdawczość biegłego rewidenta dla JZP
7. Zlecenie badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych

V. Inne istotne regulacje

1. Zawiadomienie organu nadzoru publicznego o podejrzeniu naruszenia przepisów
2. Kontrola czynności badania sprawozdań finansowych

VI. Odpowiedzialność i sankcje za naruszenia ustawy i Rozporządzenia 537/2014/KE

1. Kary dla biegłego rewidenta
2. odpowiedzialność podmiotów uprawnionych do badania
3. Odpowiedzialność jednostek zainteresowania publicznego i ich organów

I. Zakres implementacji regulacji unijnych

1. Kategorie jednostek objętych nowymi regulacjami

- Dyrektywa UE zawiera bazowe przepisy dla wszystkich podmiotów uprawnionych do badania i biegłych rewidentów i wymaga implementacji
- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady – powinny być stosowane bezpośrednio
- Projekt ustawy o biegłych rewidentach obejmuje implementację zarówno dyrektywy, jak też rozporządzenia, ponieważ występują w nim przepisy wymagające wdrożenia oraz liczne opcje dla kraju członkowskiego i możliwości wprowadzania bardziej szczegółowych lub restrykcyjnych regulacji

I. Zakres implementacji regulacji unijnych

Jednostki i osoby objęte regulacjami.

Lp	Jednostki objęte regulacjami	osoby
1.	Jednostki sporządzające sprawozdanie finansowe	
	a) Jednostki zainteresowania publicznego	Członkowie organów jednostek i komitety audytu
	b) Pozostałe jednostki	Członkowie organów jednostek
2.	Podmioty uprawnione do badania	Biegli rewidenci, zespoły uczestniczące w badaniu, członkowie organów podmiotów uprawnionych do badania
3.	Samorząd zawodowy i organy KIBR	Członkowie organów KIBR i biegli rewidenci, członkowie komisji
4.	Komisja egzaminacyjna dla biegłych rewidentów i kandydatów do zawodu	Kandydaci na biegłych rewidentów
5.	Organy nadzoru publicznego w tym KNA i KNF	Członkowie organów oraz pracownicy biur obsługujących organy publiczne
6.	Inne instytucje i osoby wymienione w ustawie	X
7.	Inwestorzy instytucjonalni	Inwestorzy indywidualni

I. Zakres implementacji regulacji unijnych

2. Jednostki zainteresowania publicznego

- Nowa definicja JZP określa jednostki zainteresowania publicznego określając jako kryteria regulacje prawne stanowiące podstawę ich funkcjonowania oraz w każdym przypadku – za takie jednostki uznaje się mające siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym i objętych obowiązkiem badania statutowego,

- W stosunku do:

- spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych
- instytucji pieniądza elektronicznego i krajowych instytucji płatniczych

Określono, że JZP są wyłącznie jednostki spełniające definicję „dużej jednostki”

- W stosunku do:

- towarzystw, funduszy inwestycyjnych
- podmiotów prowadzących działalność maklerską

Zaliczenia do IZP: określono kryteria 10 mld zarządzanych aktywów oraz odpowiednio: 30000 zarejestrowanych członków i 10000 klientów .

I. Zakres implementacji regulacji unijnych

– Definicja dużej jednostki

Duża jednostka : w roku poprzedzającym rok , za który sporządzono sprawozdanie finansowe, przekroczyła co najmniej dwie z trzech wielkości:

.		
1.	aktywa	85.000.000 zł.
2.	Przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów	170.000.000 zł.
3.	Śródroczne zatrudnienie w przeliczeniu na etaty	250

I. Zakres implementacji regulacji unijnych

JZP w liczbach wg dotychczasowych i proponowanych regulacji

LP .		Obecne regulacje	Projekt (szacunek)
1.	Emitenci papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym UE, z wyłączeniem jednostek samorządu terytorialnego	424	424
2.	Banki krajowe, oddziały instytucji kredytowych i oddziały banków zagranicznych (63 banki komercyjne, 2 banki zrzeszające , 562 banki spółdzielcze, BGK)	628	628
3.	Spółdzielcze kasy kredytowo-oszczędnościowe	51	5 (duże)
4.	Zakłady ubezpieczeń i główne oddziały zakładów ubezpieczeń oraz zakłady reasekuracji	58	64
5.	Instytucje pieniądza elektronicznego	0	0
6.	Otwarte fundusze emerytalne(12) oraz powszechne towarzystwa emerytalne	24	24
7.	Fundusze inwestycyjne (40+51+ 666) i towarzystwa funduszy inwestycyjnych	757	?
8.	Podmioty prowadzące działalność maklerską	52	?
9.	Emitenci papierów wartościowych na rynku regulowanym będący jednostkami samorządu terytorialnego	x	2
10.	Duże krajowe instytucje płatnicze	x	3
11.	Duże towarzystwa funduszy inwestycyjnych	x	4
	razem	1994	?

I. Zakres implementacji regulacji unijnych

Proponowana definicja JZP w praktyce:

- Istotnie zmniejszy liczbę domów maklerskich i SKOK objętych definicją JZP
- Część jednostek objętych dotychczas kategorią JZP nie będzie miała nawet obowiązku badania sprawozdania finansowego bo nie przekroczy 2 z 3 kryteriów:

✓ Sumy bilansowej	- 17.000.000 zł.
✓ Przychodów ze sprzedaży towarów i produktów	- 34.000.000 zł.
✓ Śródroczne zatrudnienie w przeliczeniu na etaty	- 50 osób

(dotyczy głównie biur maklerskich i SKOK)

Komitety audytu: umiejscowienie, kryteria wyboru członków, ich zadania i odpowiedzialność

1. Jednostki obowiązane do posiadania komitetu audytu (projekt ustawy)

Art. 122 ust.1. Obowiązek powołania komitetu audytu

W jednostkach zainteresowania publicznego działa komitet audytu, którego członkowie są powoływani przez organ nadzorczy spośród członków tego organu.(minimum 3 członków)

Komitet audytu: umiejscowienie, kryteria wyboru członków, ich zadania i odpowiedzialność

Jednostki obowiązane do posiadania komitetu audytu (projekt ustawy)

Art.122 ust.3.

Kryteria umożliwiające powierzenie zadań komitetu audytu radzie nadzorczej

W przypadku:

- 1) banków spółdzielczych spełniających kryteria dużej jednostki;
- 2) Kasy Krajowej;
- 3) spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych spełniających kryteria dużej jednostki;
- 4) TFI
- 5) pozostałych jednostek zainteresowania publicznego, które w roku obrotowym poprzedzającym rok, za który sporządzono sprawozdanie finansowe, nie przekroczyły co najmniej dwóch z następujących trzech wielkości:
 - a) 17 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego,
 - b) 34 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy,
 - c) 50 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty – **zadania komitetu audytu mogą zostać powierzone organowi nadzorcemu.**

Komitet audytu: umiejscowienie, kryteria wyboru członków, ich zadania i odpowiedzialność

Przewodniczący komitetu audytu

Art.123 ust.6

Powołanie przewodniczącego komitetu audytu

6. Przewodniczący komitetu audytu jest powoływany przez członków komitetu audytu lub przez radę nadzorczą lub inny organ nadzorczy lub kontrolny jednostki zainteresowania publicznego.

Komitety audytu: umiejscowienie, kryteria wyboru członków, ich zadania i odpowiedzialność

1. Jednostki obowiązane do posiadania komitetu audytu (projekt ustawy)

Istotna zmiana regulacji w zakresie obowiązku powołania komitetu audytu:

- ✓ likwidacja kryterium liczebności (było: więcej niż 5 członków rady nadzorczej)
- ✓ wprowadzenie kryterium wielkości JZP
- ✓ segmenty oparte na legislacji prawno-branżowej

Komitet audytu: umiejscowienie, kryteria wyboru członków, ich zadania i odpowiedzialność

2. Członkowie komitetu audytu - wymagane kompetencje (projekt ustawy)

Art.123

4. Przynajmniej jeden członek komitetu audytu posiada kompetencje w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych.
(nie dotyczy JZP – JST)
5. Członkowie komitetu audytu posiadają kompetencje odnoszące się do branży, w której działa jednostka zainteresowania publicznego.
Warunek ten uznaje się za spełniony gdy przynajmniej jeden członek komitetu audytu lub wszyscy w poszczególnych zakresach posiadają kompetencje odnoszące się do branży, w której działa jednostka zainteresowania publicznego.

Komitet audytu: umiejscowienie, kryteria wyboru członków, ich zadania i odpowiedzialność

3. Członkowie komitetu audytu – Niezależność

Art.123 ust.3

Uznaje się, że członek komitetu audytu jest niezależny jeżeli spełnia następujące kryteria:

- 1) nie jest ani nie był w ciągu ostatnich 5 lat członkiem organu zarządzającego jednostki zainteresowania publicznego lub nie należy, ani w ciągu ostatnich 5 lat nie należał do kadry kierowniczej wysokiego szczebla jednostki zainteresowania publicznego lub jakiegokolwiek jej jednostki zależnej;
- 2) nie jest ani nie był w ciągu ostatnich 3 lat pracownikiem jednostki zainteresowania publicznego lub jakiegokolwiek jej jednostki zależnej, z wyjątkiem sytuacji gdy członek komitetu audytu jest pracownikiem nienależącym do kadry kierowniczej wysokiego szczebla lub został wybrany do organu nadzorczego jednostki zainteresowania publicznego jako przedstawiciel pracowników na podstawie odrębnych przepisów;

Komitet audytu: umiejscowienie, kryteria wyboru członków, ich zadania i odpowiedzialność

3. Członkowie komitetu audytu - Niezależność

Art.128 ust.3

- 3) nie sprawuje kontroli, w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 37 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości lub nie reprezentuje osób sprawujących kontrolę nad jednostką zainteresowania publicznego;
- 4) nie otrzymuje lub nie otrzymał dodatkowego wynagrodzenia, w znacznej wysokości, od danej jednostki zainteresowania publicznego lub jej spółki zależnej, z wyjątkiem wynagrodzenia jakie otrzymał jako członek rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego, w tym komitetu audytu;

Komitet audytu: umiejscowienie, kryteria wyboru członków, ich zadania i odpowiedzialność

3. Członkowie komitetu audytu – Niezależność

- 5) nie utrzymuje obecnie ani nie utrzymywał w ciągu ostatniego roku istotnych stosunków gospodarczych
z jednostką zainteresowania publicznego lub z jednostką powiązaną z jednostką zainteresowania publicznego, bezpośrednio lub będąc właścicielem, współnikiem, akcjonariuszem, dyrektorem lub pracownikiem należącym do kadry kierowniczej wysokiego szczebla;
- 6) nie jest i w ciągu ostatnich 2 lat nie był:
 - a) właścicielem, współnikiem, udziałowcem (akcjonariuszem) obecnej lub byłej firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie sprawozdania finansowego danej jednostki zainteresowania publicznego lub jednostki z nią powiązanej, lub
 - b) członkiem zarządu lub innego organu zarządzającego lub członkiem rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego obecnej lub byłej firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie sprawozdania finansowego danej jednostki zainteresowania publicznego, lub

Komitet audytu: umiejscowienie, kryteria wyboru członków, ich zadania i odpowiedzialność

3. Członkowie komitetu audytu – Niezależność

- c) pracownikiem lub osobą zajmującą kluczowe stanowiska kierownicze w obecnej lub byłej firmie audytorskiej przeprowadzającej badanie sprawozdania finansowego danej jednostki zainteresowania publicznego lub jakiegokolwiek jednostki należącej do jej grupy kapitałowej, jak również
- d) inną osobą fizyczną, z której usług korzystała lub którą nadzorowała obecna lub była firma audytorska lub biegły rewident działający w jej imieniu;

Komitet audytu: umiejscowienie, kryteria wyboru członków, ich zadania i odpowiedzialność

3. Członkowie komitetu audytu - Niezależność

- 7) nie jest członkiem zarządu lub innego organu zarządzającego jednostki, w której członkiem rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego jest członek zarządu lub innego organu zarządzającego danej jednostki zainteresowania publicznego;
- 8) nie jest członkiem rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego danej jednostki zainteresowania publicznego dłużej niż 12 lat;
- 9) nie jest członkiem bliskiej rodziny członków zarządu lub innego organu zarządzającego danej jednostki zainteresowania publicznego lub osób, o których mowa w pkt 1-8.

Komitet audytu: umiejscowienie, kryteria wyboru członków, ich zadania i odpowiedzialność

Wymogi dotyczące kompetencji i niezależności stosuje się do członków rady nadzorczej, w przypadku gdy JZP jest zwolnione z obowiązku tworzenia komitetu audytu i czynności komitetu audytu powierza się radzie nadzorczej.

Zadania komitetu audytu

1. Do zadań komitetu audytu należy w szczególności:

1) monitorowanie:

- a) procesu sprawozdawczości finansowej;
- b) skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem;
- c) wykonywania czynności rewizji finansowej, w szczególności monitorowania wykonania przez podmiot uprawniony badania sprawozdania finansowego lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego, z uwzględnieniem wszelkich wniosków i ustaleń Komisji Nadzoru Audytowego wynikających z kontroli przeprowadzonej w podmiocie uprawnionym;

Zadania komitetu audytu

- 2) kontrolowanie i monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, w tym w szczególności w sytuacji gdy na rzecz jednostki zainteresowania publicznego świadczone są przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych inne usługi niż badanie sprawozdań finansowych;
- 3) informowanie organu nadzorczego jednostki zainteresowania publicznego o wynikach badania oraz wyjaśnienie w jaki sposób badanie to przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej w jednostce zainteresowania publicznego, a także jaka była rola komitetu audytu w procesie badania;

Zadania komitetu audytu

- 4) dokonywanie oceny niezależności biegłego rewidenta na potrzeby zatwierdzenia świadczenia przez niego dozwolonych usług niebędących badaniem w jednostce zainteresowania publicznego;
- 5) opracowanie polityki w zakresie wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych;
- 6) opracowanie polityki w zakresie świadczenia - przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych badający sprawozdanie finansowe jednostki zainteresowania publicznego, przez podmioty powiązane z tym podmiotem uprawnionym do badania oraz przez członka sieci tego podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych - dodatkowych usług niebędących badaniem, w tym usług warunkowo zwolnionych z zakazu świadczenia;

Zadania komitetu audytu – projekt ustawy

- 7) szczegółowe określenie procedury wyboru firmy audytorskiej do badania sprawozdań finansowych przez jednostkę zainteresowania publicznego oraz przedstawienie organowi nadzorczemu jednostki zainteresowania publicznego rekomendacji zawierającej propozycję dwóch podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych do przeprowadzenia badania;
- 8) przedkładanie zaleceń mających na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej w jednostce zainteresowania publicznego.

Zadania komitetu audytu

Komitet audytu może żądać, by kluczowy biegły rewident omówił z komitetem audytu lub organem zarządzającym czy nadzorczym działającym w jednostce zainteresowania publicznego kluczowe kwestie wynikające z badania, które zostały wymienione w sprawozdaniu dodatkowym dla komitetu audytu.

Komitet audytu przedstawia radzie nadzorczej lub innemu organowi nadzorującemu rekomendację dotyczącą powołania podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych do przeprowadzenia badania ustawowego jednostki zainteresowania publicznego, zgodnie z wymogami określonymi w art. 16 rozporządzenia nr 537/2014.

Zadania komitetu audytu

Sprawozdanie dodatkowe dla komitetu audytu, o którym mowa w art. 11 ust. 1 rozporządzenia nr 537/2014 przedkłada się również radzie nadzorczej lub innemu organowi nadzorującemu, a także organowi zarządzającemu badanej jednostki zainteresowania publicznego. Komitet audytu lub organ pełniący jego funkcje może udostępnić sprawozdanie dodatkowe dla komitetu audytu odpowiednio walnemu zgromadzeniu, wspólnikom lub właścicielom badanej jednostki.

Wybór biegłego rewidenta i przeprowadzenie czynności rewizyjnej w JZP

Polityka wyboru biegłego rewidenta i firmy audytorskiej powinna być budowana na bazie Rozporządzenia 537/2014 KE oraz regulacji ustawy o biegłych rewidentach.

Wybór biegłego rewidenta i przeprowadzenie czynności rewizyjnej w JZP

Forma prawna firm audytorskich w Polsce

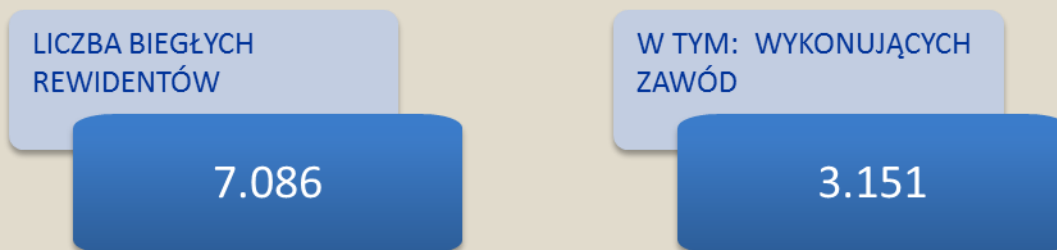
Podmioty uprawnione do badania wg formy prawnej w Polsce na dzień 31.12.2015 r.

Lp.	Forma prawna (art. 47 ustawy o biegłych rewidentach)	Ilość	%
1	Działalność gospodarcza	911	56,51
2	Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	585	36,29
3	Spółki komandytowe	43	2,67
4	Spółki cywilne	28	1,74
5	Spółdzielnie	21	1,30
6	Związki rewizyjne	13	0,81
7	Spółki jawne	6	0,37
8	Spółki akcyjne	4	0,25
9	Spółki partnerskie	1	0,06
	R A Z E M	1.612	100,00

Wybór biegłego rewidenta i przeprowadzenie czynności rewizyjnej w JZP

Forma prawna firm audytorskich w Polsce

Biegli rewidenci w Polsce na dzień 31.12.2015 r.

Liczba badań sprawozdań finansowych (dane KIBR za 2014 rok)

obligatoryjne	fakultatywne	Razem
25.684	4.9389	30.622

- ▶ Średnia ilość sprawozdań finansowych / 1 podmiot = 18,99.
- ▶ Średnia ilość sprawozdań na biegłego rewidenta wykonującego zawód = 9,91.

Wybór firmy audytorskiej do badania sprawozdań finansowych

Nieważność klauzul ograniczających możliwość wyboru podmiotu do przeprowadzenia badania

Zmieniona dyrektywa 2006/43/WE w art. 37 ust. 3 wprowadza zakaz stosowania wszelkich klauzul umownych ograniczających możliwość wyboru biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej przez walne zgromadzenie wspólników lub członków badanej jednostki zgodnie z ust. 1 do określonych kategorii lub wykazów biegłych rewidentów lub firm audytorskich w odniesieniu do wyznaczenia konkretnego biegłego rewidenta lub konkretnej firmy audytorskiej na potrzeby przeprowadzenia badania ustawowego tej jednostki. Wszelkie takie istniejące klauzule są nieważne, przy czym w przypadku badań ustawowych JZP należy mieć na uwadze przepisy art. 44 rozporządzenia.

Procedura wyboru biegłego rewidenta i firmy audytorskiej

Regulacje Rozporządzenia UE/537/2014

- Komitet ds. audytu ma obowiązek przedstawienia organowi nadzorcemu rekomendacji dotyczących powołania biegłych rewidentów lub firm audytorskich. O ile dotyczy to odnowienia zlecenia badania, to rekomendacja zawiera uzasadnienie i przynajmniej 2 możliwości powierzenia zlecenia badania, a komitet ds. audytu wyraża należycie uzasadnioną preferencję wobec jednej z nich.
- Do obowiązków jednostki zainteresowania publicznego należy powiadomienie bezpośrednie organów nadzoru publicznego o wszelkich próbach narzucenia klauzul umownych lub wpływania w inny niewłaściwy sposób na decyzje walnego zgromadzenia wspólników co do wyboru biegłego rewidenta np. poprzez ograniczenie możliwości wyboru biegłego rewidenta do określonej kategorii bądź wykazów biegłych rewidentów lub firm audytorskich.

Procedura wyboru biegłego rewidenta i firmy audytorskiej

Regulacje Rozporządzenia UE/537/2014

Rekomendacja komitetu ds. audytu jest sporządzana w następstwie procedury wyboru zorganizowanej przez badaną jednostkę, przy spełnieniu następujących kryteriów:

- a) badana jednostka może zaprosić dowolnych biegłych rewidentów lub firmy audytorskie do składania ofert w sprawie świadczenia usługi badania ustawowego, pod warunkiem że przestrzegane są przepisy dotyczące maksymalnego okresu trwania zlecenia i że organizacja procedury przetargowej w żaden sposób nie wyklucza z udziału w procedurze wyboru firm, które uzyskały mniej niż 15% swojego całkowitego wynagrodzenia z tytułu badań od jednostek interesu publicznego w danym państwie członkowskim w poprzednim roku kalendarzowym;

Procedura wyboru biegłego rewidenta i firmy audytorskiej

- b) badana jednostka przygotowuje dokumentację przetargową dla zaproszonych biegłych rewidentów lub firm audytorskich. Dokumentacja przetargowa umożliwia im poznanie działalności badanej jednostki oraz rodzaju badania ustawowego, które ma zostać przeprowadzone. Dokumentacja przetargowa zawiera przejrzyste i niedyskryminujące kryteria wyboru, które są stosowane przez badaną jednostkę do oceny ofert złożonych przez biegłych rewidentów lub firmy audytorskie;
- c) badana jednostka ma swobodę określenia procedury wyboru i może prowadzić bezpośrednie negocjacje z zainteresowanymi oferentami w trakcie procedury;
- d) w przypadku gdy zgodnie z prawem unijnym lub krajowym właściwe organy nadzoru publicznego wymagają, aby biegli rewidenci i firmy audytorskie przestrzegali określonych standardów jakości, standardy te zostają uwzględnione w dokumentacji przetargowej;

Procedura wyboru biegłego rewidenta i firmy audytorskiej

- e) badana jednostka ocenia oferty złożone przez biegłych rewidentów lub firmy audytorskie zgodnie z kryteriami wyboru określonymi w dokumentacji przetargowej. Badana jednostka przygotowuje sprawozdanie zawierające wnioski z procedury wyboru, które jest zatwierdzane przez komitet ds. audytu. Badana jednostka oraz komitet ds. audytu uwzględniają wszelkie ustalenia lub wnioski zawarte w ewentualnym sprawozdaniu z kontroli dotyczącym biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej składających ofertę, opublikowanym przez właściwy organ publicznego nadzoru;
- f) badana jednostka jest w stanie — na wniosek — wykazać wobec właściwego organu publicznego nadzoru, że procedura wyboru została przeprowadzona w sposób uczciwy.

Procedura wyboru biegłego rewidenta i firmy audytorskiej

Procedury wyboru monitoruje komitet ds. audytu. Jeżeli ostateczna propozycja wyboru biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej odbiega od preferencji komitetu ds. audytu, w propozycji uzasadnia się przyczyny niezastosowania się do rekomendacji Komitetu ds. audytu (powyższe nie ma zastosowania, gdy rada nadzorcza wykonuje funkcje komitetu audytu, w przypadku jego niepowołania).

Wybór firmy audytorskiej do badania sprawozdań finansowych

Odwołanie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych na drodze sądowej

Propozycja:

Wprowadzenie regulacji przewidującej, by w przypadku badania ustawowego JZP dozwolone było wniesienie do sądu powództwa o odwołanie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych w przypadku zaistnienia podstaw ku temu przez:

- udziałowców, którzy posiadają co najmniej 5% praw głosów lub co najmniej 5% kapitału podstawowego w jednostce badanej lub też wspólników, którzy dysponują co najmniej 5% głosów,
- inne organy w jednostce badanej, które nie dokonywały wyboru podmiotu uprawnionego,
- KNA.

Wybór biegłego rewidenta i przeprowadzenie czynności rewizyjnej w JZP

2. Rotacja firm audytorskich – propozycja ustawy

	Firma audytorska * art. 17 rozporządzenie KE	Kluczowy biegły rewident ** projekt ustawy
Rotacja	10	5
Karencja	4	3

* art. 17 ust. 4 w drodze odstępstwa od ogólnych zasad i po spełnieniu warunków mogą być przedłużone do 24 lat.

** regulacje KE (odpowiednio 7 i 3 lata).

Rotacja firm audytorskich

- regulacje unijne

- W jednostce interesu publicznego biegły rewident lub firma audytorska powołana zostaje do wykonywania pierwszego zlecenia, które trwa co najmniej jeden rok. Zlecenie może zostać odnowione.

(projekt ustawy: zlecenie na okres min.2 lat)

Ani pierwsze zlecenie otrzymane przez firmę audytorską, ani pierwsze łącznie z wszelkimi odnowionymi zleceniami nie może trwać dłużej niż 10 lat. W rozporządzeniu pozostawiono jednak państwom członkowskim ostateczną decyzję wydłużenia zlecenia na okres powyżej roku i określenia maksymalnego okresu zlecenie poniżej 10 lat. Ustalono, że karencja firm audytorskich po upływie maksymalnych okresów trwania zlecenia wynosić będzie 4 lata.

Rotacja firm audytorskich - regulacje unijne

W drodze odstępstwa od wyżej wskazanych okresów trwania zlecenia badania państwa członkowskie mogą przewidzieć, że maksymalne okresy trwania zlecenia mogą zostać przedłużone na maksymalny okres:

- a) dwudziestu lat - w przypadku gdy prowadzone jest zgodnie z art. 16 ust. 2-5 postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w odniesieniu do badania ustawowego, które staje się skuteczne po upływie maksymalnych okresów trwania zlecenia, tj. 10 lat; lub
- b) dwudziestu czterech lat - po upływie maksymalnych okresów trwania zlecenia, równocześnie zatrudniano więcej niż jednego biegłego rewidenta lub firmę audytorską, pod warunkiem że wynikiem badania ustawowego jest wspólne sprawozdanie z badania.

Maksymalne okresy trwania zlecenia zostają przedłużone jedynie wtedy, gdy na podstawie rekomendacji komitetu ds. audytu organ administrujący lub nadzorczy zaproponują walnemu zgromadzeniu wspólników, zgodnie z prawem krajowym, odnowienie zlecenia, a propozycja ta zostanie przyjęta.

Rotacja firm audytorskich

- ■ ■ Po upływie maksymalnego okresu, w tym wydłużonego w procedurach nawet do 24 lat, jednostka interesu publicznego może, w drodze wyjątku, złożyć do właściwego organu nadzoru publicznego wniosek o zezwolenie na przedłużenie celem ponownego powołania biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej na kolejne zlecenie, w przypadku gdy spełnione są warunki stosowania zamówień publicznych lub podwójnego audytu. Takie dodatkowe zlecenie nie trwa dłużej niż dwa lata.

Zakazy łączenia innych usług z badaniem sprawozdania finansowego

■ Art. 130 (warunkowe zwolnienie z zakazu łączenia innych usług z badaniem)

Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, podmiot powiązany z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych oraz każdy członek sieci, do której należy podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych lub podmiot powiązany z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych mogą świadczyć na rzecz badanej jednostki oraz jednostek z nią powiązanych usługi:

1) podatkowe dotyczące:

- a) przygotowywania deklaracji podatkowych,
- b) identyfikacji dotacji publicznych i zachęt podatkowych, niewymagające zgodnie z prawem wsparcia biegłego rewidenta,
- c) wsparcia w zakresie kontroli podatkowych prowadzonych przez organy podatkowe niewymaganego od biegłego rewidenta przepisami prawa,
- d) obliczania podatków, niepodatkowych należności budżetowych oraz ustalanie aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego,
- e) doradztwa podatkowego;

Zakazy łączenia innych usług z badaniem sprawozdania finansowego

- 2) w zakresie wyceny, w tym wycen dokonywanych w związku z usługami aktuarialnymi lub usługami wsparcia w zakresie rozwiązywania sporów prawnych

pod warunkiem, że:

- a) świadczenie powyższych usług – łącznie lub osobno - nie ma, lub ma nieistotny bezpośredni, lub pośredni wpływ na badane sprawozdanie finansowe,
- b) oszacowanie wpływu świadczenia powyższych usług na badane sprawozdanie finansowe zostało przez biegłego rewidenta wyczerpująco udokumentowane i wyjaśnione komitetowi audytu lub w przypadku jego braku organowi nadzorczemu badanej jednostki oraz
- c) usługi takie świadczone są zgodnie z warunkami niezależności,
- d) limit – 50% wartości badania w JZP

Ograniczenia w zakresie wynagrodzeń firm audytorskich

Do usług zabronionych niebędących badaniem sprawozdań finansowych, o których mowa w art. 5 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 537/2014 zalicza się również dokonywanie wyceny wartości aktywów funduszy inwestycyjnych.

Zlecenie badania nie może być kontynuowane w przypadku osiągnięcia przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, przynajmniej w jednym roku, w ciągu ostatnich 5 lat, co najmniej 40% rocznego przychodu z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej na rzecz badanej jednostki innej niż jednostka zainteresowania publicznego lub jednostki z nią powiązanej. Nie dotyczy to pierwszego roku działalności podmiotu uprawnionego do badania.

W przypadku świadczenia usług, warunkowo dopuszczonych do ich łączenia z badaniem sprawozdania 70% limit wynagrodzenia, o którym mowa w art. 4 ust. 2 akapit pierwszy rozporządzenia nr 537/2014 ulega obniżeniu do 50% w JZP.

(wagi procentowe są obliczane jako kwoty wynagrodzenia z dodatkowych usług w stosunku do wynagrodzenia średniego za badanie za okres 3 lat)

Zakaz obejmowania funkcji w badanej jednostce przez biegłych rewidentów i zespoły rewizyjne

Kluczowy biegły rewident oraz biegli rewidentci przeprowadzający badanie ustawowe w imieniu podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, przed upływem co najmniej roku od dnia zaprzestania działalności w charakterze biegłego rewidenta lub kluczowego biegłego rewidenta lub bezpośredniego udziału w badaniu danej jednostki, nie mogą w badanej jednostce:

- 1) zajmować kluczowych stanowisk kierowniczych;
- 2) obejmować funkcji członka komitetu audytu lub organu pełniącego jego funkcje;
- 3) obejmować funkcji członka organu administracyjnego lub nadzorczego.

Zakaz obejmowania funkcji w badanej jednostce przez biegłych rewidentów i zespoły rewizyjne

W przypadku przeprowadzania badań sprawozdań jednostek zainteresowania publicznego okres, o którym mowa w ust. 1, wynosi co najmniej 2 lata.

Funkcji, o których mowa w ust. 1, nie mogą również pełnić przed upływem co najmniej roku od dnia bezpośredniego udziału w badaniu:

- 1) pracownicy podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych oraz partnerzy nie będący kluczowymi biegłymi rewidentami;
- 2) osoby fizyczne, z których usług korzysta lub które nadzoruje dany biegły rewident lub podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych - jeżeli są biegłymi rewidentami.

Sprawozdawczość biegłego rewidenta dla JZP

Sprawozdanie z badania (art.77)

- zamiana „opinii z badania” sprawozdaniem z badania
- stwierdzenie prawidłowości ustalania współczynnika wypłacalności, współczynnika kapitałowego oraz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych
- sporządzenie dodatkowego sprawozdania dla Komitetu audytu.
- Stosowanie ładu korporacyjnego

Sprawozdawczość biegłego rewidenta dla JZP

1. Biegły rewident lub firma audytorska przedstawiają wyniki badania ustawowego jednostki interesu publicznego w sprawozdaniu z badania.
2. Sprawozdanie z badania sporządzane jest zgodnie z przepisami art. 28 dyrektywy 2006/43/WE, a ponadto zawiera co najmniej następujące elementy:
 - a) stwierdzenie, kto lub który organ powołał biegłego rewidenta lub firmę audytorską;
 - b) wskazanie daty powołania oraz całkowitego nieprzerwanego okresu trwania zlecenia, w tym także przypadki przedłużenia zlecenia w przeszłości oraz ponownego powołania biegłych rewidentów lub firm audytorskich;
 - c) przedstawienie - na poparcie opinii z badania - następujących informacji:
 - opisu najbardziej znaczących ocenionych rodzajów ryzyka istotnego zniekształcenia, w tym ocenionych rodzajów ryzyka istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem;
 - podsumowania reakcji biegłego rewidenta na te rodzaje ryzyka; oraz
 - w stosownych przypadkach - najważniejszych spostrzeżeń związanych z tymi rodzajami ryzyka.

Sprawozdawczość biegłego rewidenta dla JZP

- d) wyjaśnienie, w jakim zakresie badanie ustawowe uznano za umożliwiające wykrycie nieprawidłowości, w tym oszustw;
- e) potwierdzenie, że opinia z badania jest spójna ze sprawozdaniem dodatkowym dla komitetu ds. audytu;
- f) oświadczenie, że nie były świadczone zabronione usługi niebędące badaniem oraz że biegły rewident lub firma audytorska pozostali niezależni od badanej jednostki w trakcie przeprowadzania badania;
- g) wskazanie wszelkich usług, poza badaniem ustawowym, które świadczył biegły rewident lub firma audytorska na rzecz badanej jednostki lub jednostki przez nią kontrolowanej i które nie zostały ujawnione w sprawozdaniu z działalności lub w sprawozdaniu finansowym.

Sprawozdanie dodatkowe dla komitetu audytu

- Biegli rewidenci lub firmy audytorskie przeprowadzający ustawowe badania jednostek interesu publicznego składają sprawozdanie dodatkowe dla komitetu ds. audytu badanej jednostki nie później niż w dniu złożenia sprawozdanie z badania. Państwa członkowskie mogą ponadto wymagać, by to sprawozdanie dodatkowe było przedkładane organowi administrującemu lub nadzorcemu badanej jednostki.
- Jeżeli badana jednostka nie posiada komitetu ds. audytu, sprawozdanie dodatkowe jest przedkładane organowi wykonującemu równoważne funkcje w badanej jednostce. Państwa członkowskie mogą zezwolić komitetowi ds. audytu na ujawnienie tego sprawozdania dodatkowego określonym stronom trzecim zgodnie z przepisami prawa krajowego.
- Sprawozdanie dodatkowe dla komitetu ds. audytu jest sporządzane na piśmie. W sprawozdaniu tym wyjaśnia się wyniki przeprowadzonego badania ustawowego.

Sprawozdanie dodatkowe dla komitetu audytu

- Sprawozdanie dodatkowe dla komitetu ds. audytu jest sporządzane na piśmie. W sprawozdaniu tym wyjaśnia się wyniki przeprowadzonego badania ustawowego oraz przynajmniej:
 - zamieszcza się oświadczenie o niezależności;
 - jeżeli badanie ustawowe przeprowadziła firma audytorska, w sprawozdaniu wymienia się każdego kluczowego partnera firmy audytorskiej biorącego udział w badaniu;
 - jeżeli biegły rewident lub firma audytorska ustalili, że ich czynności przeprowadza inny biegły rewident lub firma audytorska nienależący do tej samej sieci, lub jeżeli korzystali z usług ekspertów zewnętrznych, w sprawozdaniu wskazuje się ten fakt i potwierdza, że biegły rewident lub firma audytorska otrzymali od tego drugiego biegłego rewidenta, firmy audytorskiej lub eksperta zewnętrznego potwierdzenie ich niezależności;

Sprawozdanie dodatkowe dla komitetu audytu

- opisuje się charakter, częstotliwość i zakres kontaktów z komitetem ds. audytu lub organem wykonującym równoważne funkcje w badanej jednostce, organem zarządzającym i organem administrującym lub nadzorczym badanej jednostki, podając daty spotkań z tymi organami;
- zawiera się opis zakresu i terminów badania;
- jeżeli powołano więcej niż jednego biegłego rewidenta lub więcej niż jedną firmę audytorską, opisuje się podział zadań między biegłymi rewidentami lub firmami audytorskimi;
- opisuje się zastosowaną metodykę, w tym wskazuje się, które kategorie bilansu zostały bezpośrednio sprawdzone, a które kategorie zostały sprawdzone w oparciu o testowanie systemu oraz testy zgodności; w tym wyjaśnia się ewentualne istotne różnice w zakresie wag przypisanych procedurom wiarygodności, testowaniu systemu oraz testom zgodności w porównaniu z poprzednim rokiem, nawet jeżeli badanie ustawowe w poprzednim roku było przeprowadzone przez innego biegłego rewidenta lub firmę audytorską;

Sprawozdanie dodatkowe dla komitetu audytu

- ujawnia się ilościowy poziom istotności stosowany do wykonania badania ustawowego w odniesieniu do sprawozdań finansowych jako całości i - w stosownym przypadkach - poziom lub poziomy istotności dla poszczególnych grup transakcji, sald lub ujawnień, oraz ujawnia się czynniki jakościowe uwzględnione przy ustalaniu poziomu istotności;
- zgłasza się i wyjaśnia osądy dotyczące stwierdzonych w trakcie badania zdarzeń lub okoliczności, które mogą wzbudzić poważne wątpliwości co do tego, czy jednostka jest zdolna do kontynuowania swojej działalności, oraz ustala się, czy te zdarzenia lub okoliczności stanowią istotną niepewność; ponadto przedstawia się w formie podsumowania wszystkie gwarancje, listy poświadczające, zobowiązania do interwencji publicznej oraz inne środki wsparcia, które uwzględniono przy ocenie zdolności jednostki do kontynuowania działalności;
- zgłasza się wszelkie znaczące słabości systemu wewnętrznej kontroli w zakresie sprawozdawczości finansowej oraz systemu księgowości badanej jednostki lub w przypadku skonsolidowanych sprawozdań finansowych - jednostki dominującej. W przypadku każdej takiej znaczącej słabości w dodatkowym sprawozdaniu podaje się, czy dana słabość została naprawiona przez zarząd;

Sprawozdanie dodatkowe dla komitetu audytu

- zgłasza się wszelkie istotne kwestie związane z faktycznymi lub domniemanymi przypadkami nieprzestrzegania przepisów ustawowych i wykonawczych lub statutu spółki stwierdzonymi podczas badania, o ile uważane są one za odpowiednie do tego, aby umożliwić komitetowi ds. audytu wykonywanie jego zadań;
- zgłasza się i ocenia metody wyceny zastosowane do poszczególnych pozycji rocznych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych, w tym wszelkie skutki zmian tych metod;
- w przypadku ustawowego badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych, wyjaśnia się zakres konsolidacji i kryteria wyłączenia stosowane przez badaną jednostkę do jednostek nieobjętych konsolidacją, o ile takie jednostki istnieją, oraz stwierdza się, czy stosowane kryteria są zgodne z ramami sprawozdawczości finansowej;
- w stosownych przypadkach wskazuje się wszelkie prace w zakresie badania wykonane przez biegłego rewidenta z państwa trzeciego, biegłego rewidenta, jednostkę audytorską z państwa trzeciego lub firmę audytorską z państwa trzeciego w związku z badaniem ustawowym skonsolidowanych sprawozdań finansowych innym niż badanie wykonywane przez członków tej samej sieci, do której należy biegły rewident, skonsolidowanych sprawozdań finansowych;

Sprawozdanie dodatkowe dla komitetu audytu

- wskazuje się, czy badana jednostka przedstawiła wszystkie żądane wyjaśnienia i dokumenty;
- zgłasza się:
 - wszelkie istotne trudności napotkane podczas przeprowadzania badania ustawowego;
 - wszelkie istotne kwestie wynikające z badania ustawowego, które zostały omówione lub były przedmiotem korespondencji z zarządem; oraz
 - wszelkie inne kwestie wynikające z badania ustawowego, które według profesjonalnego osądu biegłego rewidenta są istotne dla nadzorowania procesu sprawozdawczości finansowej.

Państwa członkowskie mogą ustalić dodatkowe wymogi dotyczące zawartości sprawozdania dodatkowego dla komitetu ds. audytu.

Na wniosek biegłego rewidenta, firmy audytorskiej lub komitetu ds. audytu, biegły rewident lub firma audytorska omawiają kluczowe kwestie wynikające z badania ustawowego, o których mowa w sprawozdaniu dodatkowym dla komitetu ds. audytu lub - w stosownych przypadkach - organem nadzorczym badanej jednostki.

Sprawozdanie dodatkowe dla komitetu audytu

- Jeżeli zlecenia udzielono równocześnie więcej niż jednemu biegłemu rewidentowi lub firmie audytorskiej, a pojawił się spór między nimi co do procedur badania, zasad rachunkowości lub wszelkich innych zagadnień dotyczących przeprowadzania badania ustawowego, przyczyny tego sporu należy wyjaśnić w sprawozdaniu dodatkowym dla komitetu ds. audytu.
- Sprawozdanie dodatkowe dla komitetu ds. audytu jest podpisywane i opatrywane datą. W przypadku gdy badanie ustawowe przeprowadza firma audytorska, sprawozdanie dodatkowe dla komitetu ds. audytu jest podpisywane przez biegłych rewidentów przeprowadzających badanie ustawowe w imieniu firmy audytorskiej.
- Biegli rewidenci lub firmy audytorskie niezwłocznie udostępniają sprawozdanie dodatkowe właściwym organom w rozumieniu art. 20 ust. 1 na żądanie tych organów i zgodnie z prawem krajowym.

Zlecenie badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych

- wybrane problemy proceduralne

Regulacje unijne i ich implementacje – art. 75 ustawy

Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku badania ustawowego skonsolidowanych sprawozdań finansowych grupy przedsiębiorstw:

- w odniesieniu do skonsolidowanych sprawozdań finansowych biegły rewident grupy ponosił pełną odpowiedzialność za sprawozdanie z badania, a także w stosownych przypadkach za dodatkowe sprawozdanie dla komitetu ds. audytu, o którym mowa w art. 11 tego rozporządzenia;
- biegły rewident grupy oceniał pracę w zakresie badania wykonaną przez biegłego rewidenta pochodzącego z państwa trzeciego lub biegłego rewidenta i jednostkę audytorską pochodzącą z państwa trzeciego lub firmę audytorską do celów badania grupy, a także dokumentował charakter, terminy i zakres prac tych rewidentów, w tym w stosownych przypadkach dokonany przez rewidenta grupy przegląd odpowiednich części dokumentacji z badania tych rewidentów;
- biegły rewident grupy dokonał przeglądu pracy w zakresie badania wykonanej przez biegłego rewidenta pochodzącego z państwa trzeciego lub biegłego rewidenta i jednostkę audytorską pochodzącą z państwa trzeciego lub firmę audytorską do celów badania grupy oraz dokumentował tę pracę.

Zlecenie badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych - wybrane problemy proceduralne

Regulacje unijne i ich implementacje

- Biegły rewident grupy występuje o zgodę danego biegłego rewidenta pochodzącego z państwa trzeciego lub jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego lub firmy audytorskiej na przekazanie odnośnej dokumentacji w trakcie przeprowadzania badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych, jako warunek umożliwiający biegłemu rewidentowi grupy poleganie na wynikach prac wykonanych przez tego biegłego rewidenta pochodzącego z państwa trzeciego oraz tę jednostkę audytorską pochodzącą z państwa trzeciego.
- W przypadku gdy biegły rewident grupy nie ma możliwości przestrzegania tych przepisów podejmuje on stosowne środki i informuje odpowiedni właściwy organ.
- Środki te - stosownie do sytuacji - obejmują przeprowadzenie dodatkowej pracy w zakresie badania w ramach badania ustawowego, bezpośrednio albo poprzez zlecenie takich zadań w ramach outsourcingu.

Inne istotne regulacje

Zawiadomienie organu nadzoru publicznego o podejrzeniu naruszenia przepisów

Projekt ustawy

Każdy ma prawo zawiadomić Komisję Nadzoru Audytowego lub organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów o podejrzeniu naruszenia przez biegłego rewidenta, firmę audytorską lub przez inny podmiot lub osobę przepisów ustawy, rozporządzenia nr 537/2014, kodeksu etyki lub zasad wykonywania zawodu biegłego rewidenta.

Dane osoby zawiadamiającej nie podlegają ujawnieniu biegłemu rewidentowi, podmiotowi uprawnionemu do badania sprawozdań finansowych lub innemu podmiotowi, którego zawiadomienie dotyczy, chyba że osoba zawiadamiająca wyrazi na to zgodę.

Dane osoby lub podmiotu, którego dotyczy zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, nie podlegają ujawnieniu osobom trzecim w toku postępowania.

Kontrola czynności badania sprawozdań finansowych w rodzaju firmy audytorskiej

Rodzaj firmy audytorskiej	kontrola	Częstotliwość*
Kontrola firm audytorskich badających: a) duże JZP b) pozostałe JZP	KNA KNA	Nie rzadziej niż: co 3 lat co 6 lat
Kontrola firm audytorskich nie badających JZP	KIBR	Nie rzadziej niż co 6 lat

* Częstotliwość kontroli zależna jest od oceny ryzyka.

Realizacja kontroli realizacji usług w firmach audytorskich

Lp.	Określenie jednostki	Rodzaj usługi	kto	Inne usługi	kto
1.	JZP	Badanie sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania	KNA	Przeglądy i inne usługi	KIBR
2.	NJZP	Badanie sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	KIBR	Przeglądy i inne usługi	KIBR

Opłaty firm audytorskich z tytułu nadzoru:

- od czynności w JZP - 5,5% przychodów
- od czynności w NJZP - 1,5% przychodu

Odpowiedzialność i sankcje za naruszenie ustawy i Rozporządzenia 537/2014/KE

Odpowiedzialność biegłych rewidentów

Karami w sprawach dyscyplinarnych oraz w sprawach naruszeń są:

- 1) upomnienie nakazujące zaprzestania określonego postępowania i powstrzymania się od niego w przyszłości;
- 2) kara pieniężna;
- 3) zakaz przeprowadzania badań;
- 4) zakaz wykonywania czynności rewizji finansowej;
- 5) zakaz wykonywania zawodu biegłego rewidenta;
- 6) zakaz pełnienia funkcji w organach zarządzających, administracyjnych lub nadzorczych podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych lub jednostki zainteresowania publicznego;
- 7) skreślenie z rejestru biegłych rewidentów.

Odpowiedzialność i sankcje za naruszenie ustawy i Rozporządzenia 537/2014/KE

- **Prowadzenie postępowania i sankcje dla biegłych rewidentów:**

- a) badania ustawowego JZP (naruszenia) - KNA
 - tryb kpk – wydział karny sądu okręgowego
 - kara pieniężna: dochód budżetu

- b) Pozostałe postępowania – KIBR
 - tryb Kpk - sąd dyscyplinarny - KIBR
 - kara pieniężna: dochód - KIBR

- **Nakładanie kar na JZP i jej organy dokonywane jest przez KNF**

Odpowiedzialność i sankcje za naruszenie ustawy i Rozporządzenia 537/2014/KE

Odpowiedzialność podmiotów uprawnionych do badania

1. Niezamknięty katalog przewinień zawarty w art.175 zawiera 28 punktów (dotyczy badania JZP)
2. Kary administracyjne to:
 - 1) upomnienie
 - 2) kara pieniężna (do 10% przychodów)
 - 3) zakaz przeprowadzania badań albo świadczenia usług objętych standardami wykonywania zawodu na okres od 6 miesięcy do lat 3;
 - 4) zakaz pełnienia funkcji członka organu zarządzającego, administracyjnego lub nadzorczego w podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych przez osoby odpowiedzialne za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia 537/2014 przez okres od roku do 3 lat;
 - 5) skreślenie z listy podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych.
 - 6) Podanie informacji o nałożeniu kar do publicznej wiadomości

Odpowiedzialność i sankcje za naruszenie ustawy i Rozporządzenia 537/2014/KE

4. Na członków organu zarządzającego lub nadzorczego podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych oraz na mających wpływ na wynik badania członków zespołu wykonującego badanie, a także na osoby z nimi powiązane niebędące biegłymi rewidentami może zostać nałożona kara za naruszenia - kara pieniężna do 250 tys. zł. lub zakaz pełnienia funkcji
3. Kary administracyjne dla firm audytorskich badających sprawozdania JZP – KNA
4. Kary administracyjne dla firm audytorskich świadczących usługi dla pozostałych jednostek - KIBR

Odpowiedzialność i sankcje za naruszenie ustawy i Rozporządzenia 537/2014/KE

Odpowiedzialność jednostek zainteresowania publicznego i ich organów art. 185 (Kary nakłada KNF)

1. Jednostka zainteresowania publicznego, członek jej organu zarządzającego, administracyjnego lub nadzorczego lub komitetu audytu oraz osoby z nimi powiązane podlegają karze administracyjnej za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014 gdy:

- 1) nie posiadają polityki w zakresie świadczenia dodatkowych usług, w tym usług warunkowo dozwolonych przez firmę audytorską i podmiot z nią powiązany lub członka jego sieci;
- 2) nie posiadają polityki w zakresie wyboru firmy audytorskiej do badania sprawozdań finansowych;

Odpowiedzialność i sankcje za naruszenie ustawy i Rozporządzenia 537/2014/KE

Odpowiedzialność jednostek zainteresowania publicznego i ich organów

- 3) nie przestrzegają przepisów dotyczących wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, w tym stosowaniu klauzul zabronionych, podpisywaniu umowy na badanie na okres krótszy niż 2-letni i dłuższy niż 10-letni, nie przestrzegają okresów karencji, nie przestrzegają procedury wyboru, nie informują Komisji Nadzoru Finansowego o fakcie, że wyboru firmy audytorskiej dokonuje organ inny niż organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe;
- 4) nie przestrzegają obowiązków rotacji firmy audytorskiej;
- 5) nie przestrzegają regulacji dotyczących powołania Komitetu Audytu;
- 6) wywierają wpływ na wynik badania.

Dziękuję za uwagę

Ewa Jakubczyk – Cały

Absolwent Ekonomii Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, biegły rewident, ekspert w zakresie rachunkowości, rewizji, finansów i zarządzania. Założyciel i Partner Zarządzający wiodącej w Polsce firmy audytorsko-konsultingowej PKF Consult, która należy do międzynarodowej sieci firm PKF International. Jest współtwórcą szeregu programów restrukturyzacji oraz analiz, wycen i części finansowych due diligence. Od 1991 roku członek rad nadzorczych spółek, w tym także spółek dopuszczonych do publicznego obrotu. Jest członkiem: Sądu Giełdowego przy GPW S.A. w Warszawie, Rady Fundatorów Polskiego Instytutu Dyrektorów, a także Komisji Etyki przy Krajowej Izbie Biegłych Rewidentów. Do 2015 r. była członkiem Komisji Nadzoru Audytowego (KNA) – organu nadzoru publicznego nad badaniem sprawozdań finansowych

Wykładowca z zakresu rachunkowości, w tym MSSF, sprawozdawczości finansowej grup kapitałowych, finansów i corporate governance w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie oraz w wielu instytucjach szkoleniowych. W tym zakresie prowadzi również zawodowe szkolenia obligatoryjne dla biegłych rewidentów.

Jest współautorką książek z zakresu rachunkowości oraz autorką szeregu artykułów prasowych z zakresu problematyki rynków kapitałowych, rachunkowości, sprawozdawczości i rewizji finansowej.